

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
96/15. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2015. szeptember 9.

A C-160/14. sz. ügyben hozott ítélet
João Filipe Ferreira da Silva e Brito és társai kontra Estado português

A portugál államnak kártérítést kell fizetnie az Air Atlantis, a TAP korábbi leányvállalata munkavállalói számára

A portugál legfelsőbb bíróság köteles lett volna az „üzlet átruházása” fogalomra vonatkozóan előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordulni a Bírósághoz

Egy uniós irányelv¹ értelmében „átruházásnak” azt kell tekinteni, ha olyan gazdasági egység kerül átruházásra, amely megtartja identitását fő vagy kiegészítő gazdasági tevékenység folytatása céljából. Az irányelvet kell alkalmazni valamely vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének más munkáltató részére szerződés vagy egyesülés alapján történő átruházása esetén. Az irányelv meghatározza, hogy az átadót megillető, az átruházás napján fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek átszállnak a kedvezményezettre.

1993 februárjában sor került az 1985-ben alapított és a charter légitársaság ágazatában tevékenységet folytató Air Atlantis SA (a továbbiakban: AIA) társaság végelszámolására. Ennek keretében J. F. Ferreira da Silva e Brito és mások 96 személyt érintő csoportos létszámcsökkentést hajtottak végre. 1993 májusától a TAP, amely az AIA fő részvényese volt, megkezdte az AIA által az 1993. május 1-je és 1993. október 31-e közötti időszakra vállalt járatok egy részének üzemeltetését. A TAP emellett bizonyos számú charterjáratot is üzemeltetett, amely piacon addig nem folytatott tevékenységet, mivel az érintett útvonalakat korábban az AIA szolgálta ki. A TAP e célból az AIA által tevékenységeihez használt berendezések egy részét használta, különösen négy repülőgépet. A TAP továbbá átvállalta e repülőgépek lízingdíjainak megfizetését, valamint átvette az AIA Lisszabonban és Faróban (Portugália) található irodáinak berendezéseit és más ingóságokat. A TAP ezenkívül alkalmazta az AIA bizonyos számú korábbi munkavállalóját.

J. F. Ferreira da Silva e Brito és mások 96 munkavállaló a Tribunal de Trabalho de Lisboa (lisszaboni munkaügyi bíróság, Portugália) előtt megtámadta ezen, őket érintő csoportos létszámcsökkentést. Kérték, hogy helyezték őket vissza a TAP-hoz és fizessék ki számukra díjazásukat. A Tribunal do Trabalho de Lisboa megállapította, hogy megvalósult az üzlet átruházása, és elrendelte a munkavállalóknak a megfelelő kategóriák szerinti visszahelyezését, valamint kártérítés megfizetését. A fellebbezés tárgyában eljáró Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbviteli bíróság) hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet. A munkavállalók ekkor felülvizsgálati eljárást kezdeményeztek a Supremo Tribunal de Justiça (portugál legfelsőbb bíróság) előtt, amely 2009-ben hozott ítéletével megállapította, hogy a csoportos létszámcsökkentés nem volt jogellenes. E bíróság úgy ítélte meg, hogy ahhoz, hogy az üzlet átruházása megállapítható legyen, nem elegendő a tevékenység „puszta folytatása”, mivel ahhoz az is szükséges, hogy az üzlet megőrizze identitását. A munkavállalók közül néhányan arra kérték a Supremo Tribunal de Justiça, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz, ám a portugál legfelsőbb bíróság úgy ítélte meg, hogy az uniós jog értelmezése tekintetében semmilyen releváns kétség nem merült fel, amely megkövetelné előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését.

¹ A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv (HL L 82., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 98. o.).

A munkavállalók ekkor szerződésen kívüli polgári jogi felelősség megállapítása iránti keresetet indítottak a Varas Cíveis de Lisboa (lisszaboni városi bíróság) előtt a portugál állam ellen, amelyben azt kérték, hogy a bíróság kötelezze ezen államot bizonyos elszenvedett vagyoni károk megtérítésére. E munkavállalók arra hivatkoznak, hogy a Supremo Tribunal de Justiça ítélete nyilvánvalóan jogellenes, mivel (i) az irányelv értelmében vett „üzlet átruházása” fogalmának téves értelmezését tartalmazza, és (ii) a Supremo Tribunal de Justiça nem tett eleget az uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdések Bíróság elé terjesztésére vonatkozó kötelezettségének. A Varas Cíveis de Lisboa azt kérdezi a Bíróságtól, hogy (i) az „üzlet átruházásának” irányelv értelmében vett fogalma vonatkozik-e az AIA munkavállalóinak helyzetére, (ii) a Supremo Tribunal de Justiça köteles lett volna-e e fogalom értelmezésével kapcsolatban előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszteni a Bíróság elé, és (iii) ellentétes-e az uniós joggal a portugál törvény, amennyiben az állammal szembeni kártérítési kérelem előzetes feltételeként a jogsértő határozat visszavonását írja elő.

A mai napon kihirdetett ítéletében **a Bíróság kimondja, hogy az irányelvben szereplő „üzlet átruházása” fogalom vonatkozik az ügy tárgyát képező helyzetre.**

A Bíróság emlékeztet arra, hogy a légi közlekedési ágazatot érintő helyzetben **a tárgyi eszközök átruházását alapvető tényezőnek kell tekinteni annak értékelése szempontjából, hogy megvalósult-e az irányelv értelmében vett „üzlet átruházása”**; hangsúlyozza továbbá, hogy **a TAP az AIA helyébe lépett a repülőgépek lízingszerződéseiben, és e repülőgépeket ténylegesen használta, ami tanúsítja a korábban az AIA által folytatott tevékenység folytatásához nélkülözhetetlen tényezőknak az átvételét.** A Bíróság megjegyzi továbbá, hogy több egyéb berendezés is átvételre került. A Bíróság hozzáteszi, hogy **az átruházott gazdasági egység autonómiája megőrzésének megállapításához szükséges szempont az egyes átruházott tényezők közötti függőségi és kiegészítő funkcionális kapcsolat.** Az ilyen funkcionális kapcsolat fenntartása ugyanis lehetővé teszi a kedvezményezett számára utóbbiak használatát, még akkor is, ha az átruházást követően új, eltérő szervezeti felépítésbe illesztették be azokat, azonos vagy hasonló gazdasági tevékenység folytatása érdekében.

A Bíróság kimondja továbbá, hogy az uniós jog téves értelmezése kockázatának kizárása érdekében a Supremo Tribunal de Justiça köteles lett volna az irányelv értelmében vett „üzlet átruházása” fogalom értelmezésével kapcsolatban előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjeszteni. A Bíróság úgy ítéli meg ugyanis, hogy (i) olyan bíróságról van szó, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, és (ii) e fogalom tárgyában az alsóbb fokú nemzeti bíróságok egymásnak ellentmondó határozatokat hoztak, és e fogalom értelmezésével kapcsolatban ismétlődően nehézségek merültek fel az egyes tagállamokban.

A Bíróság meghatározza végezetül, hogy **az uniós joggal ellentétes egy olyan nemzeti jogszabály, amely - a portugál jogszabályhoz hasonlóan - az állam felelőssége megállapításának feltételeként a jogsértő határozat visszavonását írja elő, jöllehet e visszavonás a gyakorlatban kizárt.** A Bíróság kiemeli, hogy egy ilyen nemzeti jogszabály rendkívül nehezíti az uniós jog megsértésével okozott károk megtérítésének elérését, mivel igen korlátozott azon esetek köre, amelyekben a Supremo Tribunal de Justiça határozatai felülvizsgálhatóak.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106